

Jordbruk- och analysavdelningen
Patrik Eklöf
070 369 74 01
patrik.eklof@jordbruksverket.se

Rapport från expertgrupps- och kommittémöte för spannmål, oljeväxter, ris, socker och olivolja inom den gemensamma marknadsordningen den 30 juli 2026

Sammanfattning

Sedvanliga dagordningspunkter om väderleksutvecklingen och marknadssituationen för de olika produkterna.

Nästa möte: 27 augusti.

1. Väderlekssituationen 2 juni – 18 juli

Kommissionen redovisade väderlekssituationen enligt den senaste rapporten från JRC. Värmen över centrala och södra delarna av EU har påverkat främst vårsådda grödor som majs, soja, solros och vissa proteingrödor både vad gäller kvalitet och lägre skördar. Hektaravkastningar för spannmål, oljeväxter, proteingrödor och sockerbetor hade justerats ned med 1–7 % jämfört med bedömningen från föregående månad. Höga temperaturer hade även uppmätts i södra Sverige men hittills har inga nedjusteringar genomförts vad gäller hektaravkastningen för vete och korn.

2. Marknadssituationen för socker

Sockerpriserna hade stigit med 6–7 % på världsmarknaden jämfört med föregående månad. Nya prognoser för världsproduktionen av socker 2026/27 visade på ett underskott uppgående till 0,5–3,3 miljoner ton, vilket gav stöd åt sockerpriserna under senare tid. Priserna i EU för maj uppgick till 501 euro/ton, vilket i stort sett var i nivå med priset föregående månad. Lagren av socker i EU i maj 2026 uppgick till 8,362 miljoner ton, motsvarande period föregående år uppgick lagren till 7,461 miljoner ton. Den senaste uppskattningen (t.o.m. 18 juli) av hektaravkastningen för sockerbetor i EU hade sänkts medan den svenska avkastningen hölls oförändrad på 72,7 ton/hektar.

3. Marknadssituationen spannmål, oljeväxter och ris

Större prisökningar har skett i världen för både spannmål, raps, sojabönor och råolja under månaden. Konflikter både i Hormuzsundet och i svartahavsregionen har varit bidragande orsaker till detta eftersom viktiga exporthamnar i dessa områden har stängts eller begränsat antalet fartyg som tillåts använda dessa farleder. Attacker mot anläggningar i Odessa och stängning av Kertsundet påverkar både Ukraina och Rysslands möjligheter till att exportera spannmål. Bränderna och torkan i EU bidrog också till högre spannmålspriser genom att både skördarnas storlek och kvalitet kan komma att försämrats. I slutet av månaden sjönk priserna något efter rykten om en eventuell lösning på exportproblemtiken i svartahavsregionen samt en paus i attackerna från både USA och Iran i Hormuzsundet.

Kommissionen redovisade IGC:s senaste prognos avseende produktion, konsumtion och lager av spannmål i världen 2026/27. Jämfört med den tidigare prognosen justerades den totala spannmålsproduktionen ned till 2 421 miljoner ton beroende på lägre produktion i EU och i USA. Den totala konsumtionen ökade däremot till 2 447 miljoner ton beroende på ökad användning till livsmedel och drivmedelsproduktion. Användningen till foder minskade något.

Den senaste uppskattning avseende skörden av spannmål och oljeväxter 2026/27 i EU uppgick till 262,8 miljoner ton (-9 % jämfört med föregående år) respektive 31,98 miljoner, vilket är i nivå med föregående år, rapsproduktionen minskar dock till 19,77 miljoner ton. Produktionsminskningen för spannmål beror både lägre areal och hektaravkastningar.

Den senaste prisutvecklingen för gödselmedel (juni) visade på lägre priser på kvävegödselmedel.

För ris informerade kommissionen bland annat om fortsatt stigande priser i Asien på grund av lägre skördar och sjunkande priser i USA som innebär att priserna är nästan på samma nivå. Detta är en ovanlig situation på rismarknaden.

4 Marknadssituationen olivolja

Inga förändringar avseende produktionen av olivolja 2025/26 i EU har skett jämfört med föregående möte. Gällande skörden 2026/27 finns det farhågor om att den senaste tidens varma väder med torka som följd har lett till viss påverkan på den kommande produktionen. Det påpekades dock det är tidigt på säsongen och att det inte nödvändigtvis behöver uppstå några problem med skörden.

Priserna på olivolja i EU ligger under det senaste femårsgenomsnittet.